

A sürgős nekrológ

Írta: Sebestyén Károly

Ezerkilencszázöt nyarat a Svábhegyen izzadtam át. Estefelé legyalogoltam a városba a Mártonhegyi-úton. A szerkesztőségi munka végeztével a fogaskerekűvel vontattam föl magamat a hegyre. Mindig volt legalább fél-tíz, ha nem tíz, mire hazavergődtem. De otthon az-

nán élveztem a fáradt ember egyetlen gyönyörűségét, a nyugalmat.

Igy szórakoztam egy felette forró augusztusi éjszakán is a kertben. Némán bámultam a tüzes csillagokkal kiverett mennyboltra, lestem a meteorhullást és lestem az idő eljöveteleit is, mikor szégyenkezés nélkül lefekhettem aludni.

— Szégyen ide, szégyen oda. Vidékiek már tízszor ágyban vannak. Én is vidékinek érzem magamat. Miért ne fekehetném le tizenegyre?

S ha már meghoztam az intellektuális áldozatot, hogy *ad hoc* kinéztem magamat vidékinek, hát le is pihentem.

Még el sem aludtam, csak úgy szenderegtem s vártam az igazit, a teljes feloldást, amikor zörgetést hallok a kerti kapun. Nyomban fölcseltem. A hálószekevény fiókjából kivettem revolveremet (nem volt megtöltve, egyetlen töltés nem is volt birtokomban) és kiléptem a terraszra.

— Ki az? — kiáltottam mérsékelt hévvel, hogy az alvó gyerekeket föl ne riasszam. Felesem persze fölébredt és szorongva csodálta hősieségemet.

A mi jeles szolgánk, a vakbuzgó, az ugrásra kész, minden ugratások kész prédája.

— Mi baj van, Gyula?

— A nagyságos úrnak sürgősen be kell jönni. A Barna nagyságos úr üzeni, hogy valaki haldokol. Arról kell írni.

Itt nem volt segítség. Magamra kaptam a ruhámat és feleségem áldásaitól kísérve, Gyula társaságában útnak indultam. Hétköznap volt, a fogas már nem járt. Gyalog voltam kénytelen a hosszú utat megtenni.

Pont egy óra volt, mire a Röck Szilárd-utcába beértünk. Barna Dóri nagy hűhóval fogadott. Nyárszakán ő helyettesítette a Zircen üdülő Csajthayt. Dóri a legszájigabb újságíró, a legvakmerőbb riportér és a leggyávabb szerkesztő volt. Mindig félt valamitől. Hogy nem lesz idejében a lap. Hogy lemaradunk egy fontos hírről. Hogy egy más újság valamiben lefőz bennünket. Hogy nincs elég tárca, fejcikk, hír, különféle a túlszedésben. Most is olyan lihegve köszöntött, mintha ő loholt volna le a Svábhegyről, nem én.

— Jaj drága szép tanár úr (soha nem szólított másképp; hogy miért éppen így, ma sem tudom magamnak megmagyarázni). Baj van, nagyon nagy baj van! A szegény Prielle Kornélia a végsőt szippantja. Azonnal üljön le és írjon róla a B. H.-nak egy gyönyörű cikket. Tárcaát. Nem, vezércikket. Ilyen kivételesen nagy művészról megérdemli ezt a kivételes tisztességet. Rákosi Jenő is őt tartja a Nemzeti Színház legkiválóbb tagjának. Csak menjen, menjen, az Istenért, ne kaszinózzon!

— Jó, jó, Dóri bácsi, — feleltem hidegen és sértődötten. Hány sor legyen?

— Amennyit akar. Százötven, kétszáz. Csak már fogjon hozzá.

És hozzáfogtam. Fáradtan, bágyadtan, el-kényszeredve, kellenlően. A „gyorsforraló”, ahogy Csajthay tréfásan csekélységemet elkeresztelte, elkezdett működni. Egy óra alatt elkészült a nekrológ. Világos nappal volt már, mire hazaértem.

Világos nappal volt már, mire hazaértem. Lefeküdtem, de elaludni a soknemű izgalomtól már nem tudtam. A leghevesebben az izgatótt, hogy mi történt volna, ha én a sürgős nekrológot sürgősen meg nem írom és mi Prielle Kornélia méltatásával lemaradtunk volna?...

A forró augusztusi éjszaka után reggel vártam a B. H.-t és benne a vezércikket. Nem találtam. Igaz, hogy a halálhírt sem. Még csak egy nyúlfarknyi kommunikét sem Prielle Kornélia állapotáról. Ellenben a forró augusztusi éjszaka után néhány hónap múlva Prielle Kornélia újból férjhez ment. Éppen Rákosi Jenő volt az egyik tanúja. És élt még

nagyon szép és boldog időkben.

Tizenkét évvel később, 1917 telén tifuszbba estem. Az orvosok lemondtak életemről. Néhányszor elterjedt halálom híre is a városban. Csajthay Ferenc minden eshetőségre megíratta nekrológomat a B. H. akkori jelestollú munkatársával, nekem személy szerint is jó kollégámmal, Kádár Lehellet. Az írásmű, amely kétségkívül fényesen sikerült, talán még ma is megvan Csajthay fiókjában.

Az írás talán megvan. Én egészen bizonyosan megvagyok. Úgy látszik, nekem sem volt olyan sürgős.

Az első előfizető

Írta: Berényi László

Az ifjúság hevületével, izgalmaival, bizalmával, erős hitével vártuk az elkövetkezendőket. Meg voltunk győződve a feltétlen sikeréről. Biztosra vettük, hogy becsületes munkánkkal, odaadással, lelkesedéssel, lelkiismeretességgel nagy sikerre visszük a *Budapesti Hírlapot*. A nagyközönség

szinte tüntetően mellénk állt; előre megajándékozott bizalmával és ami abban az időben szenzációszámba ment, ezerhatszáz előfizető szegődött mellénk, mielőtt még az első szám megjelent. Növelte bizalmunkat, reményünket, hitünket még az a tudat is, hogy velünk jön Rákosi Jenő is, a Népszínház kiváló igazgatója, aki annak idején a *Reform* című híres napilapot alapította és nagy virágzásra vitte, amíg a Népszínház igazgatója le nem tette vele az újságírói tollat. Most ismét fölvettem ezt a fényes tollat. Buzgón dolgozott, mint bármely munkatárs; írt mindent, vezércikktől és tárcától kezdve az utolsó apró hírig, sőt még regényt is írt *A legnagyobb boldog* címen amelyben fiatalkori élményeit és tapasztalatait írta meg abból az időből, amikor tanítással tartotta fenn magát. Rákosi Jenőn kívül *Teleki Sándor* gróf, *Petőfi Sándor* ifjúkori barátja is hozzánk szegődött és az új lapunk első számában ő írta a tárcát.

Ily körülmények között nem láttunk mi semmi veszedelmet, csakis biztató, rózsás jövőt. Az *Erzsébet királyné*-szálló második emeletének két udvari szobájában rendeztük be szerkesztőségünket és itt álmodoztunk a nagy újságírói palotáról, melyet becsületes munkánk között megálmodtunk és amely évek múltán valóra is vált. Ha volt is olykor-olykor egy kis aggodalom, az ifjú hevület hamarosan túltette magát rajta és újult erővel, munkakedvvel, találékonysággal, újításokkal folytattuk a küzdelmet a sikerért, amely hozzánk is szegődött. Nem ismertünk semmiféle akadályt és megcsináltunk olyan dolgokat is, amelyekre akkoriban egyetlen lap sem mert gondolni. Hisz alig volt kéthónapos lap, egyik munkatársunk — e sorok írója — *Andrássy Gyula* gróf volt külügyminiszterrel leutazott Sinajába, ahol a gróf *Károly* román királyt látogatta meg. A munkatárs természetesen meginterjúvolta Andrássyt, azután leutazott Bukarestbe s meglátogatta Boeresku volt külügyminisztert; magával hozta azt a térképet, melyet a román iskolákban tanítottak és melyen már Erdély, Máramaros, Bihar stb., mint ma, Nagyrománia részeként szerepel. Az akkori magyar kormány azonban nem tett ez ellen semmit. Munkatársunk Bukarestből Odeszába utazott, ahol akkor kezdődtek a pogromok és meginterjúvolta Dondukov Korszakov herceg kormányzót is. A kezdő hírlap alapjának megerősítéséhez valamennyi munkatárs becsületesen hozzájárult és ez az összetartás tette nagygyá és közkedvelté a Budapesti Hírlapot.

ÉN ÉS A BUDAPESTI HIRLAP

Írta: Takáts Sándor dr.

Úgy félszázaddal ezelőtt, mint egyetemi hallgató ismerkedtem meg Csajthay Ferenc tisztelet barátom-
rammal, aki akkor már hírlapíró volt. S én majdnem félszázadon át — szóval és írással — állandó összeköttetésben voltam vele. Mint teljesen ismer-

etlen író kopogtattam be egy cikket a Budapesti Hírlapnál. Egy héttel e cikk megjelenése után a szerkesztői üzenetek közt olvastam e szöveget: kérjük máskor is. És azóta közel félszázadon át írogattam történeti cikkeket s névtelenül könyvismeretéseket, még tömördek apróságát a egyesek című rovatba. Azok közé a szerencsés emberek közé tartozom, akik félszázadon át a Budapesti Hírlap minden számát elolvasták. Aztán azok közé is tartozom, akik nevet s nagy olvasótáborát itt e lapban szerezték maguknak. S bizony elég sokan vagyunk ilyenek, akik aztán meleg halálával gondolunk vissza a B. H. gyönyörű pályafutására. Mikor a régi jó időkben a szerkesztőségbe léptem, nekem mindig úgy tetszett, mintha a szerkesztőség nem egy rideg gépezet, hanem egy intim családi kör volna. Ápoló, biztató kéz, meleg kebel várta itt még a kezdő írókat is. Az a lánc, mely itt a lelkeket egybefűzte, szinte elszakíthatatlannak látszott; mert ez a lánc a magyar érzés, a hazafias gondolkodás s a barátság láncja volt!

A Budapesti Hírlap ama régi munkatársai közé tartozom én is, akiket a szerkesztőség főbb tagjaihoz több évtizedes barátság és tisztelet fűzött. Rákosi Jenővel és Csajthay Ferencel sok-sok levelet váltottam és előszóval is sokszor tárgyaltam. Itt a szerkesztőségben ismerkedtem meg Herman Ottóval, akihez aztán haláláig meleg barátság fűzött. Ugyanezt kell mondanom Zilahy Kiss Béláról (Június-ról), akivel ugyan egy ugaron szántogattam, de azért nagyon jól megértünk ugyanazon gyékényen. Meleg barátság fűzött Rákosi Viktorhoz is, akivel együtt jártuk be Boszniát és Hercegovinát. Leveleiben többnyire azt sürgette, hogy tárcákat küldjek a lapba. „A tár-

cad — írja egyik levelében — nagyon tetszik, de a lápi mulatságos dolgokat küldd minél ha-

Magyarország legszebb látványos szórakozóhelyei:

Spolarich-palota

Hatalmas parkban a Duna partján
ALSÓ MARGITSZIGET

Étterem — kávéház

Délután és este Zene — Tánc

Spolarich

városi étterme

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7

Legkiválóbb magyar konyha

Spolarich-kávéház

Budapest, VIII., József-körut 37/39

Esténként FARKAS JENŐ muzsikál

IDEÁL
GŐZMOSÓGYÁR

a legszebben

MOS,

FEST,

TISZTÍT

Gallértisztításban az egész országban vezet! Külön vidéki osztály.

Telefonhívásra házhoz küldünk!

Telefon: József 424—48